

naši odlikovanci

PRIZNANJE MESTNEGA SVETA ZVEZE SINDIKATOV LJUBLJANE

**Stane
Gričar**

Nagrajenec je v delovni organizaciji Avtomontaža vseskozi aktiven družbenopolitičen delavec, predvsem pa tvoren samoupravljaev. Sodeloval je v vrsti komisij samoupravnih organov. Njegovo delo je še posebej pomembno na področju analitičnega ocenjevanja delovnih mest, delitve dohodka in osebnih dohodkov ter sredstev za skupno porabo. S svojim delom je nadomeščal delo profesionalne strokovne službe. Plod zagnanega, večletnega dela na področju samouprave, so številni interni samoupravni akti. Skromnost tovariša Gričarja člani kolektiva cenijo in je zato zelo spoštovan. Vse njegovo delo pri izdelavi samoupravnih aktov je bilo opravljeno brez denarnih povračil.

»Leta 1964 sem začel delati na analizah osebnih dohodkov, seveda obenem tudi na izdelavi aktov delitve in nagrajevanja. Vse to delo je bilo vse več zaposlenih, s tem pa vse več želja, zahtev... V naši delovni organizaciji je že dolgoletna praksa, da je za posamezne naloge zadolžen tisti, ki se na problematiko najbolj spozna. Vseskozi smo delali timsko, saj en človek pri takem delu ne pomeni ničesar. Dobili smo tako podporo vodstva kot samoupravnih organov. Ob tem moram poudariti, da je v Avtomontaži demokratičnost zelo razvita.«

Skromni sogovornik nam je še povedal, da pač navkljub timskemu delu nekdo mora biti na »špici« ter da priznanja ni pričakoval, saj je vedno smatral, da zadane naloge mora opraviti.

Sindikalna organizacija Litostroj

Sindikalna organizacija je bila od svoje ustanovitve do danes vedno nosilec naprednih političnih idej in odločitev pa tudi pobudnik gospodarskega razvoja podjetja in organizira-

nosti samoupravnih odnosov. Bila je organizator in nosilec udarniškega dela članov za izgradnjo novih obratov.

Organizacija ima 3300 članov, ki so organizirani v sedmih osnovnih organizacijah sindikata v temeljnih organizacijah združenega dela ter konferenci osnovnih organizacij sindikata. Sindikalna organizacija Litostroja je aktivno sodelovala v uresničevanju stabilizacijskih ukrepov, kar se odraža v stalnem povečevanju produktivnosti ter tako pogojenega osebnega standarda delavcev. Zavzeto je sodelovala pri usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov in ob tem posvetila posebno pozornost nagrajevanju delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki.

Sindikalna organizacija je s svojim delovanjem zagotovila, da je Litostroj med prvimi uvedel 42-urni delovni teden, pozorno spremlja izvajanje potrebnih ukrepov za zagotovitev varstva pri delu, še zlasti pa se ukvarja z vprašanji socialistične politike. Uspešno so rešili probleme otroškega varstva za otroke svojih delavcev, razen tega pa omogoča svojim članom kulturno udejstvovanje, izobraževanje ter rekreativno dejavnost v najširšem smislu. Sindikalna organizacija je vedno vzpodbujala gradnjo stanovanj za delavce. Sindikalna organizacija posveča posebno skrb vzgoji mladine, njeni organiziranosti in vključevanju v samoupravni sistem. Obenem vzdržuje koristne stike s sindikalnimi organizacijami iz CSSR, ZSSR in LR Madžarske.

**Anica
Okršlar**

»V šišenskem družbenopolitičnem življenju delam intenzivno že od leta 1963. Bila sem odbornica, predsednik sveta za zdravstvo, 7 let republiška poslanka,« je kar nerada naštevala področja svojega dela. Ves čas najinega pogovora beseda ni in hotela steči o Anici Okršlar, o odgovorni laborantki v zdravstvenem domu Šiška — ves čas je govorila le o »njihovih prizadevanjih, o njihovem delu in težavah, o našem zdravstvenem domu...«

»Samoupravljanje se je v zdravstvu začelo uveljavljati pravzaprav šele po letu 1960. Spričo specifičnih pogojev, tako kar se tiče materialne osnove, kot same strokovne organiziranosti, ni šlo vse gladko. Bila sem prvi predsednik upravnega odbora in, kar je bilo še težje, predsednik tarifne komisije. Naš cilj je bil doseči sicer lepo zvaneče načelo — plačilo po delu, ki pa je bilo v zdravstvu še precej oddaljeno. Uspelo nam je dvigniti osebne dohodke, uvedli smo pozitivne in negativne točke pri nagrajevanju. Začeli smo poudarjati skrb za zmanjševanje materialnih stroškov pri poslovanju. Tudi za »investicije« smo morali večji del sami skrbeti, saj je bila prostorska stiska nevzdržna. Adaptirali smo vrsto prostorov, ki so do tedaj služili osebju, nakupili smo novo opremo. Skušali smo rešiti naš najhujši problem — skrajšati čakalno dobo...«

Druga pomembna prelomnica v delu šišenskega zdravstvenega doma je bila vsekakor integracija v Zdravstveni dom Ljubljana. Neenotnost delitve dohodka in osebnih dohodkov, neenotnost financiranja nasploh — vse to je terjalo korenite spremembe. Z združitvijo pa so seveda prišli novi problemi — kako sedaj organizirati samoupravo.

Z delavskimi amandmaji so prišle zopet nove naloge, katerih velik del je zopet prevzela na svoja ramena naša prijazna sogovornica.

»Precej je bilo odporov, osebnih interesov, ki so nas ovirali pri delu. Naši sestanki so trajali pogosto tudi po 7 in več ur. Organizirali

smo 5 temeljnih organizacij združenega dela po bioloških skupinah dejavnosti. Da pa ne bi hkrati zanemarili teritorialnega načela, bomo skupaj z občinami organizirali po teritorialnih enotah svete zavarovancev.«

Ne, na tako majhnem prostoru vam ne moremo napisati vsega, o čemer smo se pogovarjali s tovarišico Okršlarjevo. Čeprav bi bilo zanimivo izvedeti, kakšne težave imajo zaradi prostorske stiske, kako so organizirali delo delegacij, kako je z gradnjo novega zdravstvenega doma... Res, težav imajo še dovolj na zalogi. Toda tako, kot so rešili še vse do sedaj, se tudi teh ne bodo ustrašili. Dokler imajo v svoji sredi Anico Okršlar, ni razlogov za pesimizem...

PRIZNANJE SAMOUPRAVLJAVCEM

Dekoratívna

Med dobitniki letošnjih priznanj in nagrad samoupravljalcev za izjemne dosežke pri razvijanju in utrjevanju samoupravnih družbenih odnosov je tudi Dekorativna, tovarna dekorativnih tkanin, Ljubljana.

Pri uresničevanju ustavnih dopolnil in novih ustav so pripravili analizo o izpolnjevanju pogojev za organiziranje temeljnih organizacij združenega dela. Ugotovili so, da zaenkrat še nimajo pogojev, da bi jih ustanovili, zaradi izredne medsebojne odvisnosti in povezanosti proizvodnega procesa. Zato so rešitve poiskali v drugi smeri, in sicer:

1. v neposrednem odločanju zbora delavcev OZD, ki odloča o zaključnem računu in delitvi dohodka, o perspektivnem in letnem planu, sprejemu statuta OZD, potrjevanju kandidatov in volitev v delavski svet in v skupščine družbenopolitičnih skupnosti,

2. v neposrednem določanju zbora delavcev delovne enote, ki odloča o ustanovitvi ali ukinitvi delovnih mest, o ocenitvi delavcev, o ukrepih za varstvo pri delu.

3. v neposrednem določanju delavcev delovne skupnosti z referendumom o združitvi ali pripojitvi k drugi delovni organizaciji, o razširitvi poslovanja itd.

Naslednja značilnost, ki pogojuje funkcioniranje samoupravljanja, so izredno organizirane in razvite oblike vsakodnevnega medsebojnega informiranja. Posebej je pomembna ugotovitev, da imajo zagotovljen sistem povratnega informiranja ter pretok informacij v celotni OZD.

Tak sistem samoupravljanja in informiranja je že doslej dal zelo ugodne rezultate, ki se kažejo zlasti v boljših poslovnih uspehih v tovariških medsebojnih odnosih ter vzajemnem sodelovanju delovnih enot in strokovnih služb, v skrbi za delovne in življenjske pogoje delavcev.

ZLATI ZNAK SINDIKATOV SLOVENIJE

**Janko
Kotnik**

»Odlikovanje Zlati znak je zame priznanje za dolgoletno delo v sindikatu, vendar pa sem bil izredno presenečen, saj takega priznanja vsekakor nisem pričakoval. Že preko 20 let sem v Unionu, kjer sem tudi predsednik centralnega DS, 8 let sem bil predsednik sindikata v Unionu, sem tudi predsednik odbora sindikata živilske in kmetijske industrije v občini Šiška in član regijskega odbora sindikata kmetijcev, živilske in tobačne industrije. Skozi vsa ta leta nisem dobil nobenega poseb-

nega priznanja, zato mi zlati znak pomeni še toliko več, obenem pa sem hvaležen predlagateljem, ki so se spomnili na moje dolgoletno delo.»

Janko Kotnik je eden izmed tistih, ki živijo za samoupravljanje, tistih, katerim je ena glavnih nalog čimboljši položaj delavca. O samoupravljanju na novih, delegatskih odnosih Janko Kotnik meni, da je že zaživelo, čeprav je šele na začetku svoje poti. »Če hočemo, da bo še bolj zaživelo, pa je treba vložiti veliko naporov za izobrazbo delegatov. Treba jim je povedati bistvo oziroma osnovne pojme o samoupravnem mehanizmu, kajti le tako bodo lahko tudi delavci iz neposredne proizvodnje odločali o svojem delu in rezultatih tega dela. Prav delavci iz neposredne proizvodnje pa so z novimi odnosi dobili najpomembnejšo vlogo v samoupravnem mehanizmu, saj imajo sedaj prav ti najpomembnejšo vlogo pri odločanju.«

Pivovarna Union je bila med prvimi v Sloveniji, ki je prešla na nove delegatske odnose upravljanja. Imajo 5 TOZD, ki samostojno razpolagajo s svojim dohodkom in imajo svoje DS, kjer so v večini delavci iz neposredne proizvodnje. V veliki meri gre za to zasluga Janku Kotniku.

France Borštnik

Med dobitniki zlatega znaka sindikatov Slovenije je tudi direktor Avtomontaže iz Ljubljane FRANCE BORŠTNIK, politolog.

V bivši zvezi kovinskih delavcev je deloval od leta 1939, med vojno je bil aktiven udeleženec NOB. V letih 1945 do 1947 je bil predsednik sindikalne podružnice Kurilnice Šiška, od 1. maja 1947 do 28. februarja 1966 pa je bil profesionalni sindikalni delavec, najprej na republiškem odboru sindikata železničarjev, nato je bil tajnik oziroma predsednik mestnega sindikalnega sveta v Ljubljani, zadnjih osem let pa je bil tajnik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

»V sindikatih sem pričel delati že kot otrok — vajenec. Skoraj 19 let sem preživel v tej sredini in mi zato priznanje pomeni zahvalo za opravljeno delo in seveda veliko vzpodbudo za naprej. Ko pretresam družbeno problematiko in vlogo delavskega razreda pri reševanju, potem mi je povsem jasno, da imajo sindikati v neposredni samoupravi zelo pomembno vlogo in funkcijo. Kljub mojemu položaju je del mene še vedno v sindikalni aktivnosti — v vrstah neposrednih proizvajalcev v prizadevanju za boljši jutrišnji dan,« nam je prijazni France povedal ob našem obisku v delovni organizaciji.

»STOJ, STRELJAM!« — IN TROFEJA...

Lovsko kočjo na Toškem čelu krasi srnjakovo rogovje, ki je bilo ocenjeno s 137 točkami ter nosi zato zaslužen naziv: zlata trofeja. Kar pomni draveljski lovci še ni bila na tem območju uplenjena zlata trofeja. »Lovec«, ki je uplenil zlato trofejo, je to storil na opravljanju svoje poklicne dolžnosti. Stražar pred pomembnim skladiščem je v noči opazil, da se mu približuje nekaj temnega. Ker se na tri pozive: stoj, temna postava ni ustavila in povedala kdo je, je stražar ustrelil. Tudi strel je bil prava lovska mojstrovina, saj je šla krogla skozi plečko srnjaka.

Šgl

SREČANJA

DELAVEC — PESNIK

„Moram se izpovedati...“

Miro Medvešek

Delovna organizacija Športoprema iz Šentvida se od drugih organizacij razlikuje predvsem po dveh značilnostih: proizvaja športno opremo, obenem pa v njej dela tudi Miro Medvešek, eden izmed mlajših slovenskih pesnikov.

• Rodil se je leta 1934 v Žužemberku, kjer je obiskoval tudi osnovno šolo, v gimnazijo pa je hodil v Novo mesto in Ljubljano. Že v drugi gimnaziji (današnji 6. razred osnovne šole) je začel pesniti. Svoje pesmi je objavljaval v raznih literarnih listih, bil pa je tudi urednik lista Mladi obrabi. Življenjska pot ga je po vojni iz porušenega Žužemberka vodila v Ljubljano, pa v Piran, kjer je bil referent za šolstvo, pa spet v Ljubljano, v Športopremo, kjer je že 12 let. Je predsednik DS v svojem podjetju, član občinske konference ZK predsednik statutarne komisije pri tej konferenci in ima še vrsto drugih funkcij.

• »Kljub temu še najdem čas za pesnikovanje, saj pesem napišem v trenutku navdiha, obenem pa mi je to neka nujnost, neka notranja sila, ki mi ne da miru, dokler se ne izpovem.«

• Miro Medvešek je zelo ploden pesnik, saj je v zadnjih dveh letih izdal dve pesniški zbirki: »Žužemberk«, kjer opisuje doživljanje vojne vihre z otroškimi očmi (pesmi je posvetil borcem Cankarjeve, Tomšičeve, Gubčeve in Sercerjeve brigade) ter »Naših dni podobe«, ki je nekakšno nadaljevanje prve zbirke.

• »Pripravljen imam gradivo še za kakšne tri zbirke. Prva z naslovom »Akvarili in portreti« naj bi izšla že prihodnje leto.«

• Ko razglablja o sodobnem slovenskem pesništvu, Miro Medvešek meni, da se mladi slovenski pesniki vse preveč pre-

puščajo vplivom zahodnega sveta, da se premalo vračajo v svojih pesmih v čas NOB. Prav zato je Miro Medvešek nekaj posebnega med slovenskimi pesniki, saj je vojno doživljal kot otrok. Zaznavanje vojne z otroškimi očmi pa je glavni motiv njegovih pesmi.

• Naj namesto zaključka tega zapisa o Miru Medvešku, delavcu in pesniku zapišemo besede nekega uglednega slovenskega pesnika in kritika: »Krasen spomenik ste postavili svoji rodni Dolenjski.« Takega mnenja pa so tudi bralci njegovih pesmi.

France Kmetič

NOV DALJNOVOD

Delavci podjetja »Elektro« Kranj so zaključili dela na novem 10 KW daljnovodu Zlebe—Golo brdo v dolžini 2 kilometrov ter obenem zgradili tudi trafo postaji Koder in Golo brdo. Dela so veljala 160 tisoč dinarjev, kar desetino tega pa so prispevali občani s prostovoljnim delom.

ŠIŠKARJI NA REKI

Ob dnevu Ljubljancev je na Reko odpotovalo tudi precej Šiškarjev, ki so obiskali svoje znance in prijatelje v pobratenem mestu. Poleg številnih družabnih srečanj so gostitelji organizirali tudi resnejše oblike utrjevanja bratskih stikov in izmenjave izkušenj. Zlasti aktivne so bile članice sekcije za družbeno aktivnost žensk, ki so »sejale« kar na pomolu v Uvali Scott. (Na gornji fotografiji: živahna razprava, ki jo pozorno spremlja naš vrli Brko. Spodaj: člani delegacije KS Litostroj v razgovoru s svojimi gostitelji iz Kraljevice.)